

מדור חוק ומשפט

עו"ד אביחי אהרונוף

זכויות יורש של נכס, שנמכר לפני פתיחת צוואה

בסמוך לפטירתו (באמצעות יפוי כח בלתי חוזר) וכספי התמורה בגינם הופקדו בחשבון המצווה. השאלה שהובאה להכרעת בית המשפט היא: האם מי שנקבע בצוואה, שתירש את חשבון הבנק של המצווה תהיה זכאית לקבל גם את הכספים, שהופקדו בו בגין מכירת הדירות או שכספים אלו יחולקו בין יורשי הדירות לפי הצוואה?

במקרים כדוגמת זה בתי המשפט צריכים לבחון היטב את הנסיבות ואת העובדות ולקבוע בדיעבד מה היו רצונותיו של המוריש כדי לתת להם תוקף ובכך לקיים את רצון המצווה. במקרה זה הציגו לבית המשפט תכתובת, שנערכה חודש לאחר עריכת הצוואה בין חברתו של המצווה מאיצה באותו יורש לפעול למכירת אותה דירה של המצווה וכאשר אותו יורש אינו יודע, שמשמעות המכירה הינה הפיכת תמורת הדירה לחלק מחשבון הבנק לו זכאית בצוואה חברתו של המצווה במקום שתהיה חלק מהירושה, שהוקנתה לאותו יורש. בית המשפט קבע, כי ההפרדה שעשה המצווה בצוואה בין הדירה לבין המזומן בחשבון הבנק שלו מלמדת, שלא רצה להוריש את כספי תמורת הדירות לחברתו אלא לאחותו ולילדי אחיו ולכן קבע זאת בצוואתו. בהתייחס לדירה השנייה ראה בית המשפט בכך שהמוריש והיורשים של הדירה בצוואה הופיעו בפני עורך דין בטרם המכירה כדי להבין את השלכות המיסוי עליהם בשל המכירה שהמצווה התכוון להעביר את תמורת הדירה ליורשים, המופיעים בצוואה כיורשי הדירה, ולא לחברתו של המצווה. יצוין, כי קביעות אלו של בית המשפט יכולות להתהפך במקרה אחר בו ישוכנע בית המשפט, שכוננת המצווה הייתה הפוכה מזו שהייתה במקרה זה.

ככל שלא היו בידי היורשים הטוענים לזכותם לרשת את הדירות

כאשר אנו עורכים צוואה חשוב, שנתייחס לכל רכושנו וזכויותינו הקיימים והעתידים לבוא ונחלק אותם בין היורשים לפי רצוננו. מניסיוני, פעולות עריכת צוואה ודיון בהסדרים המבוקשים בה קשים לאנשים, שכן הם מעמתים את המצווה עם סיטואציות ושאלות שאינן קלות ולא פעם בוחרים מצווים שלא להתייחס לסיטואציה קשה להכרעה בקביעה, "שהיורשים יסתדרו

ביניהם". בשעה שפונים לעורך דין המתמחה בתכנון הון משפחתי החשיבה מביאה לידי ביטוי גם את המצב המיטבי עבור היורשים (גם מבחינה מיסויית) ובעקבות כך קובעים אלו נכסים יועברו למי מהיורשים והרצון למנוע מהיורשים "תאונת מס" עשויה להוביל במקרים מסוימים ל"תאונה" ביחסים בין היורשים.

כאשר מצווה קובע בצוואתו, כי יורש מסוים יהיה זכאי לרשת נכס מסוים ואילו יורש אחר יהיה רשאי לרשת את חשבון הבנק של המצווה מתעוררת השאלה: כיצד יפורשו הוראות הצוואה כאשר אותו נכס נמכר על ידי המצווה זמן קצר לאחר עריכת הצוואה ולאחר מכן נפטר המצווה ומי שאמור לרשת את חשבון הבנק טוען שכל הסכום המצוי בחשבון הבנק שייך לו (לרבות הסכום שהתקבל בגין מכירת הנכס)?

במקרה שהובא בפני בית המשפט לענייני משפחה נדון מקרה בו אדם עירי קבע בצוואה, שהוא מבקש להוריש דירה אחת לאחותו, דירה שניה לאחותו וילדיו של אחיו במשותף ואת חשבון הבנק לחברתו. איתה התגורר החל מחודשים ספורים לפני פטירתו. הצוואה הייתה ברשותה של חברתו והיא הציגה אותה ליורשים האחרים לאחר פטירת המצווה. שתי דירותיו של המצווה נמכרו לאחר עריכת הצוואה - האחת טרם פטירתו של המצווה והשנייה

רביעית, צוואה היא מסמך שדורש עיון מעת לעת על ידי המצווה כדי לבחון האם הוראותיה תואמות את מצב העניינים המשתנה והאם יש צורך בהתאמות ועדכונים. כלומר, גם אם ערכתם את הצוואה אצל עורך דין המתמחה בתחום, החובה היא עליכם מעת לעת לעיין בצוואה ולבחון האם הוראותיה מתאימות למצב הדברים באותה עת או שנדרשים שינויים.

חמישית, שכרו את שירותיו של עורך דין שיכול לתת מענה משפטי גם לעניינים המסחריים והנדל"ניים שלכם וגם לעניין תכנון ההון המשפחתי. כך כאשר תגיעו לעורך הדין ותבקשו למכור דירה שהורשתם לאדם בצוואה, שאותו עורך דין ערך עבורכם הוא יידע להתריע בפניכם על כך ולומר לכם האם יש צורך בעריכת צוואה שתבוא תחת הצוואה שערכתם או לפתור זאת בדרך אחרת. ככל שתשתמשו בשירותים של עורכי דין שונים לביצוע פעולות בנכסים ולעריכת צוואה תאונה מסוג זה בה נכס שביקשתם להוריש בצוואה נמכר מאוחר יותר עשויה לקרות בסבירות גבוהה יותר.

עו"ד אביחי אהרונוף מומחה בתחומי תכנון ההון המשפחתי למשפחות עתירות הון ומשפחות מן הישוב (הכולל: צוואות חכמות, ייפוי כח מתמשכים, נאמנויות, העברה בינדורית, נדל"ן ועוד) ובמשפט מסחרי (מקומי ובינלאומי) ומייצג חברות ציבוריות, פרטיות ויחידים. פרטי התקשרות: www.aharonoff-law.com, טלפון: 050-7676715
*החיבור נכתב בלשון זכר ואולם מתייחס לשני המינים.
**המידע המופיע למעלה אינו בגדר ייעוץ משפטי למקרה ספציפי או המלצה וכל מקרה דורש היוועצות בעורך דין.

ראיות חזקות כל כך לכוונת המצווה ולמעשיה הפסולים של חברתו של המצווה לשם הגדלת סכום הכסף שתירש, היו מוצאים עצמם יורשים אלה במצב בו רצונו של המצווה אינו מתממש וחלף זאת חברתו של המצווה הייתה מקבלת כספים רבים, שאינה זכאית להם בהתאם לרצון המצווה כפי שפורט בצוואתו.

היות שלא כל היורשים ברי מזל למצוא ראיות מהסוג שמצאו היורשים במקרה הנ"ל, אתם בוודאי שואלים: מה עושים כדי להימנע ממצב כזה?

ראשית, ערכו צוואה אצל עורך דין המתמחה בתחום ולאחר שתציגו בפניו את רצונותיכם בצורה מפורטת, את המצב המשפחתי והיחסים בין היורשים כדי שעורך הדין יסייע לכם להגיע לפתרון אופטימלי וישים להוצאת רצונותיכם אל הפועל בבוא העת ולא רק יעלה את רצונותיכם, שאינם מתייחסים לתמונה הרחבה והמלאה, על הכתב. שנית, אם ניתן להימנע מהורשת רכוש מסוים ליורש מסוים מה טוב, שכן אין אנו יודעים אם רכוש זה ייותר נכס של המוריש במועד פטירתו, שיכול להתרחש שנים רבות לאחר עריכת הצוואה. רכוש זה יכול לצאת ממסת נכסי המוריש ממגוון סיבות: מכירה, הענקה ללא תמורה (מתנה), הפקעה, העברה מכוח פסק דין, הליכי חדלות פרעון וכו'.

שלישית, אם בחרנו להוריש בצוואה רכוש מסוים ליורש מסוים חשוב לציין האם יהיה אותו יורש זכאי לירושה כאשר במועד פטירת המוריש נכס זה לא יהיה עוד חלק מנכסיו של המוריש (מכל סיבה כגון - מכירה, הענקה במתנה וכו').

ייעוץ השקעות מתקדם ללקוחות הבנקאות הפרטית

שרותי פמילי אופיס + ייעוץ השקעות מתקדם
ללקוחות הבנקאות הפרטית והבנקאות הבינלאומית

לפרטים נוספים ו/או לקביעת פגישה אישית לא מחייבת:
07777-83000, www.nihulhon.co.il

* תהליך ייעוץ ההשקעות נעשה בהתאמת צרכים אישי ללקוח הן מהיבט התשואות הצפויות והסיכון המתאם לכל משקיע

